

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker, Rekabet Kurumu Başkanı Nurettin Kaldırımcı, TEPAV Direktörü Güven Sak ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Mustafa Demir.

Mobil Telekom Sektörü Üzerindeki Vergi Yükü Ve Rekabet

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker, Türkiye'deki özel sektörün, küresel krizin etkilerinden korunması için rekabet gücünü artırıcı politikaların, vakit kaybetmeden hayata geçirilmesinin bir zorunluluk olduğunu vurgulayarak, tüm sektörleri doğrudan ilgilendiren alanlardaki sorunların giderilmesinin, yapılacaklar listesinin birinci sırasında yer alması gerektiğini söyledi.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından, TOBB ETÜ'de bulunan TEPAV merkezinde "Türkiye'de Mobil Telekom Sektörü Üzerindeki Vergi Yükü ve Rekabet Sorunları" konulu bir toplantı düzenlendi. Toplantıya TOBB Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker, Rekabet Kurumu Başkanı Nurettin Kaldırımcı, TEPAV Direktörü Güven Sak ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Mustafa Demir konuşmacı olarak katıldı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker konuşmasında, Türkiye'nin ekonomik büyümesinin önündeki engellerin tespit edilerek giderilmesi gerektiği üzerinde durarak, ABD kaynaklı finansal krizin, bu ihtiyacı belirginleşmesine sebep olduğunu ifade etti. Krizin, en önemli ihracat pazarı olan, Avrupa Birliği ülkelerine de sıçradığını belirten Parseker, AB'den gelen yavaşlama sinyallerinin, Türkiye ekonomisini olumsuz etkilemesinin söz konusu olduğuna dikkat çekti. Parseker, Türkiye'deki özel sektörün, küresel krizin etkilerinden korunması için rekabet gücünü artırıcı politikaların, vakit kaybetmeden, hayata geçirilmesinin bir zorunluluk olduğunu vurgularken, tüm sektörleri doğrudan ilgilendiren alanlardaki sorunların giderilmesinin, yapılacaklar listesinin birinci sırasında yer alması gerektiğini söyledi.

GERÇEK BİR REKABET ALGISI OLUŞAMADI

Telekom sektörünün tüm sektörlerdeki şirketlerin büyümesine doğrudan katkı yapacak konumda olduğunu belirten TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Parseker, Türk ekonomisinin geçmişten bugüne tarihine bakıldığında, uzun yıllar devam eden yüksek enflasyon, yüksek kamu borçluluğu ve belirsizliklerin gerçek bir rekabet algısının oluşmasına mani olduğunun görüldüğünü ifade etti. Parseker, sektörlerin belirsizliklerle başa çıkmayı öncelikle ele almak zorunda kaldıkları bu dönemde, mal ve hizmetlerin nispi fiyatlarının da belirsizliklerden payını aldığını kaydederek, bu nedenle iyi işleyen bir rekabet ortamının tesis edilemediğini anlattı. "Oysa ki düzgün işleyen bir ekonomik sistemin itici gücü rekabet olmalıdır" diyen Parseker, adil şartlarda yarışmanın gerçekleşmesi için kamusal düzenlemelerin hayati önemde olduğunu, içinde bulunulan günlerin, bu düzenlemelerin öneminin, makro ekonomik istikrarın geliştirilmesi ile birlikte anlaşılmaya başlandığı günler olması açısından önem taşıdığını söyledi.

SEKTÖRDE VERGİ DÜZENLEMELERİ YAPILMALI

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi İlhan Parseker, rekabet olgusunun şirketlerin ve piyasaların büyümesini körükleyen, istikrarla birlikte görünür hale gelen çok temel bir ihtiyaç olduğunu vurgulayarak, şöyle devam etti: "Bugün ülkemizde kurulan firmaların dördüncü yaşlarına geldiklerinde neredeyse kuruldukları zamandakiyle aynı ölçeği korudukları tespit edilmektedir. Bu çerçevede, firmaların büyüme problemlerinin giderilmesinde rekabet politikalarının öneminin altını çizmek isterim. Telekom sektöründe rekabet ve rekabeti geliştirmeye yönelik düzenlemeler ele alındığında, hemen

her alanda olduğu gibi bir öncelik verme sorunu ile karşılaşılmaktadır. Bazı düzenlemelerin yapılması gereği aşikâr olmakla birlikte, olası düzenlemelerin anlamlı bir sıralama içinde yapılması gerekir. Bu sıralamanın tasarımında kullanılacak ilke ise 'piyasa etkinliğini ve fiyat sistemini daha fazla geliştirecek düzenlemenin daha önce ele alınması' ilkesidir. Bu bakış açısı ile Telekom sektöründeki maliyet fiyat bağlantısında önemli yer tutan vergi düzenlemelerinin öncelikle ele alınması gerektiğini belirtmek yanlış olmayacaktır. Mevcut durumda sabit Telekom hizmetlerinde toplam yüzde 33'e ve mobil hizmetlerde yüzde 43'e ulaşan vergi oranları söz konusudur. Her iki oranın 18'er puanını KDV teşkil etmektedir. Türk mobil iletişim sektöründe olası bir vergi indiriminin gündeme alınması gerektiğini vurguluyorum. İndirim programı, 2009 yılından başlamak kaydıyla mobil ÖİV'nin beşer puanlık dilimler halinde tedricen uygulanabilir."

Vergi indirimleri sonucunda vergi hâsılatı rakamlarının dikkate değer biçimde düşeceği yönünde endişeler olduğunu, ama bu tür endişelerin gereksiz olduğunu ifade eden Parseker, ÖİV'nin tedrici indirimler sonucunda, artan kullanım süreleriyle, abone sayılarıyla, GSYİH ve mobil KDV gelirleri üzerinde olumlu etkiler gerçekleşeceğini belirtti.

GSM SEKTÖRÜNDE DÖNÜM NOKTASI YAŞANIYOR

Toplantıya katılan Rekabet Kurumu Başkanı Nurettin Kaldırımcı konuşmasına, küresel finansal krize değinerek, yaşanan gelişmelerin sonuçlarının tahrip edici olabileceğini ancak bunun yanı sıra öğretici ipuçlarının da elde edilebileceğini belirtti. Yaşanan gelişmeler ile toplumsal anlamda yerleşen küresel ölçekli kurumsallaşmanın, liberal anlayışın, piyasa ekonomisinin hep aynı şekilde devam edeceği görüşü konusunda yanılmaların ortaya çıktığını belirten Kaldırımcı, değişime açık olmanın, farklı mantık geliştirmenin, yeni bir yaklaşım benimsemenin, yeni koşullara adaptasyon sürecinde önemli olacağını iade etti.Kaldırımcı, mobil sektörüne ilişkin olarak da mobil iletişimin, telekomünikasyon sektöründe rekabetin yaşandığı ve yeni oyuncuların pazara giriş yaptığı en önemli alanların başında geldiğini, sektördeki gelişmelerin "pazara yeni oyuncuların girmesi, fiyatların düşmesi yönünde baskı yaratılması, mobil ve sabit iletişim hizmetlerinin yakınsaması ve mobil sektörde yaşanan gelişmelerin sabit hatlarda görülen dar boğazların aşılmasını yardımcı olması" şeklinde yansıdığını belirtti.

GSM sektörünün ikinci nesil hizmetlerden, üçüncü nesil şebekelerin kullanılacağı bir dönem noktasında bulunduğunu ifade eden Kaldırımcı, sektördeki ve teknolojideki gelişmelerin rekabetin çehresinin değişimine, çalışanların verimli olmasına ve sektörün genişlemesine elverişli bir ortam oluşmasına neden olduğunu belirtti. Sektörde birçok oyuncunun yer aldığına, sabit telefon hizmetlerine nazaran birden fazla şebekenin yer aldığına işaret eden Kaldırımcı, ancak bu durumun sektörde bazı dar boğazların olmadığı ya da olmayacağı anlamına gelmediğinin altını çizdi.

VERGİ VE REKABET

Vergi ve rekabet kavramlarının arasında önemli bir etkileşim olduğunu belirten Kaldırımcı, optimal bir seviyenin üzerinde seyreden bir vergi yükünün kullanıcıları söz konusu hizmeti almaktan alıkoyacağı ve pazarın genişlemesinin önünde bir engel olacağını söyledi. Böyle bir durumun varlığının GSM sektörüne etkisinin ise sektörün kendisine has birtakım özellikleri nedeniyle rekabetin kısıtlanması olarak kendisini gösterebileceğine dikkat çeken Kaldırımcı, şöyle konuştu: "Sektörün büyümesi ve sektörde rekabetin tesisi bakımından iki önemli nokta bulunmaktadır. Bunlardan ilki oyuncuların birbirlerinden müşteri, mobil sektörde abone kapmaları yönünde yapacakları rekabet, diğeri ise henüz sektörle tanışmamış yeni abonelerin elde edilmesi veya bir aboneye ikinci ya da üçüncü sim kartın satılması yoluyla pazarın genişletilmesine de yol açan rekabetin varlığıdır. GSM sektöründe her iki olgu bakımından hem şebeke etkisi hem de bu konuyu ilişkilendirilebilecek şebekeler arasındaki fiyat rekabeti önem kazanmaktadır Bu çerçevede şebekeler arası rekabetin önemli bir faktörünü oluşturan ara bağlantı ücretleri ile işletmelerin perakende ücretleri üzerindeki vergi yükü, söz konusu ücretlerdeki artışa paralel olarak artmakta ve sektörün gelişimi ile şebekelerin birbirleri ile rekabetin de önemli bir sacayağını oluşturmaktadır."

Rekabet Kurumu Başkanı Kaldırımcı, rekabet otoritesi olarak sektöre yönelik son zamanlarda üzerinde oldukça sık durulan konular arasında fiyat sıkıştırması iddiaları ve şikâyetleri aldıklarını belirtirken, bu konuyu ele aldıklarını ve ön araştırma yaptıklarını belirtti. Kaldırımcı özellikle telekomünikasyon gibi hem düzenlemeye tabi, hem de değişikliklerin çok hızlı bir biçimde yaşandığı alanlarda anti-rekabetçi davranışlar ile rekabetçi davranışların tespiti üzerinde son derece hassasiyetle durulması gerektiğini söyledi

BÜTÇEDE ÖNCELİKLER KONUSUNDA DİKKATLİ OLUNMALI

TEPAV İcra Direktörü Güven Sak da içinde bulunulan dönemde, önceliklerin her gün hızlı bir şekilde değiştiğini ifade ederek, 2009 bütçesinin de bu dönemde ele alınacağını ve harcama önceliklerinin belirleneceğini hatırlattı. Bu geçiş döneminde, öncelikler konusunda dikkatli davranılması gerektiğine vurgu yapan Sak, verimlilik ve rekabet gücü artışı için yapılması gerekenlerin bir an önce uygulanmasını istedi. TBMM Bayındırlık İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Başkanı Mustafa Demir, Ulaştırma Bakanlığı ile Maliye Bakanlığının sektör üzerindeki vergi yükü konusunda çalışmalar yaptığını, 2009 yılından itibaren bu alanda indirimlerin başlayacağına inandıklarını söyledi.